

V nepravu je dále zmateční stížnost, popírající možnost ideálního souběhu zločinu podle §u 131 tr. zák. se zločinem podle §u 132 III. tr. zák. Byť i zločiny, uvedené v §§ech 129 až 132 III. a IV. tr. zák., byly souborně označeny jako zločiny smilstva, rozlišují se jejich skutkové podstaty přece tak, že souběh mezi nimi je možným. Tak je tomu zejména mezi zločiny podle §§ů 131 a 132 III. tr. zák., ohledně nichž jeví se rozdíl již co do podmětů trestních činů. Kdežto podmětem zločinu podle §u 131 tr. zák. mohou být jen příbuzní ve vzestupné a sestupné linii, jde dosah §u 132 III. tr. zák. mnohem dále, neboť pro použití tohoto ustanovení je směrodatným poměr svěřeni, který se na příbuzenství dotyčných osob neomezuje. Toto ustanovení nevyžaduje také nutně, by svůdce smilný čin, k jehož spáchání nebo trpění svádí, předsevzal na uvedené osobě sám, naproti čemuž při krvesmilstvu musí smilný čin spáchán býtí descendenty a ascendenty bezprostředně. I co do povahy smilného činu není totožnosti mezi citovanými dvěma pravidly. Skutek při §u 131 tr. zák. záleží jen v souloži buď dokonané neb aspoň nedokonané, kdežto pojem smilného činu podle §u 132 III. tr. zák. je mnohem širší. Zahrnujeť v sobě nejen soulož, nýbrž každé jednání určené k ukončení pohlavního pudu neb ku jeho vzbuzení. Ta okolnost, že na soulož mezi otcem a jeho dcerou je v §u 131 tr. zák. stanovena samostatná sankce, nebrání podřadění jednání i pod ustanovení §u 132 III. tr. zák. Neboť jinak by se musil za vyloučena považovati i souběh mezi krvesmilstvem a smilstvem násilným. Nad to nemusí býtí každá soulož mezi ascendenty a descendenty výsledkem svedení a nemusí každý descendent za všech okolností vůči svým rodičům býtí v poměru dohlédacím, jaký má § 132 III. tr. zák. na zřeteli.

Čís. 1759.

Ochrana republiky (zákon ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n.).

»Revolucí« jest násilný převrat, násilná změna platné ústavy (formy vládní).

»Vychvalováním« jest činnost, jíž se prohlašuje nějaký skutek za chvalitebný, záslužný nebo následování hodný. Spadá sem i provolání slávy světové revoluci (§ 16 čís. 1 zákona).

Trestnost spoluviny (§ 5 tr. zák., § 16 čís. 1 zákona) přečtením dopisu třetí osoby je vyloučena jen tehdy, není-li si pachatel vědom zavadnosti obsahu a způsobilosti jeho, otráští právními názory posluchačů.

Souběh zákona (§ 16 čís. 1, 2) s trestním zákonem (§ 305).

(Rozh. ze dne 18. října 1924, Zm I 26/24.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Liberci ze dne 26. listopadu 1923, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem podle §u 16 odst. první a druhý zákona na ochranu republiky ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n. a zločinem podle §u 15 čís. 2

a 3 téhož zákona, s opravou, že obžalovaný se dopustil činem ve výroku rozsudku pod čís. 1 uvedeným přečinu podle §u 305 tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Zmatek podle čís. 5 §u 281 tr. ř. uplatňuje zmateční stížnost tvrzením, že nalézací soud pro výrok, že spatřuje v prvním činu žalobním (předčítání slov »Hoch die Weltrevolution« z dopisu Kláry Zetkinové na schůzi ze dne 18. března 1923) skutkovou povahu přečinu podle §u 16 čís. 1 a 2 zákona na ochranu republiky, neuvádí důvodů, pokud se týče, že to, co uvádí jako důvody, nelze pokládati právnicky za důvody. Tím zmateční stížnost neprovádí ani jediného z důvodů zmatečnosti v §u 281 čís. 5 tr. ř., jímž brojiti lze toliko proti nedostatku důvodů pro výrok o rozhodujících okolnostech skutkových. Pokud brojí na odůvodněnou této námitky proti zjištění smyslu slova: »Weltrevolution«, zasahují její vývody do oboru usuzovací činnosti soudu nalézacího, týkající se stránky skutkové, již lze odporovati jen, neodpovídá-li pravidlům logického myšlení nebo spočívá-li ten který závěr na právně mylných předpokladech. Že je tu vada v onom směru, jež by ovšem zakládala zmatek ve smyslu čís. 5 §u 281 tr. ř. tvrdí sice stížnost, nesprávně se při tom dovolávajíc též zmatku čís. 9 a) §u 281 tr. ř., leč nedoličuje toho. Obmezuje se na tvrzení, že výklad soudu nalézacího jest nesprávným a neodůvodněným, že tkví v záměně pojmů revoluce a násilí, ježto nelze revoluci stotožňovati s násilím. Na to stačí odvětit, že nalézací soud právem na odůvodněnou napadeného výroku poukazuje na »panující pojmy«, správněji asi na obecnou mluvu, která rozumí vzhledem k dosavadním zkušenostem, opírajícím se o dějiny, revoluci násilný převrat, po případě násilnou změnu platné dosud ústavy, pokud se týče formy vládní. I kdyby soud všiml si ostatního obsahu dotyčného dopisu, jak to žádá na něm zmateční stížnost, nejen že by nedospěl k závěru opačnému, nýbrž získal by tím další důvody a to i v tom směru, že autorka dopisu a také obžalovaný sám rozuměli revoluci tak, jako soud nalézací. Budiž jen poukázáno na větu: »Sie werden auch in den Zukunftsschlachten gegen den Kapitalismus in stärkstem Kugelregen stehen.« Také okolnost, že autorka stejně jako stěžovatel jest příslušnicí strany komunistické a tím i III. komunistické internacionály, které propagují, jak všeobecně známo a netřeba proto zvláště dokazovati, i násilnou změnu ústavy ve všech tak zvaných buržoasních státech a tedy i v Československé republice, pro případ, kdyby vytčeného cíle nastolení tak zvané diktatury proletariátu nedalo se domáhati legálními prostředky, nasvědčuje správnému výkladu nalézacího soudu. Téhož výsledku ostatně by býval nalézací soud dosáhl, kdyby, vykládaje závadné slovo, používal nauk Marxových. Stačí tu jen poukaz na známý komunistický manifest Marxův. Nelze proto také mluvit ani o neúplnosti napadeného výroku ani o nedostatku důvodů pro tento výrok.

Pokud však tanulo stěžovateli na mysli shora uvedenou námitkou uplatnění, že právní posouzení prvního činu žalobního jest nesprávné, uplatňuje tím zmatek čís. 9 a) Šu 281 tr. ř. rovněž jako námitkou, že nelze pokládati za odůvodněnou větu rozsudku, když někdo provolává slávu revoluci, že vychvaluje postup ten, t. j. násilnou změnu ústavy neb vládní formy. Avšak i námitky ty jsou bezdůvodnými stejně jako další s hlediska téhož důvodu zmatečnosti pronesené námitky, že v pouhém přečtení dopisu, zvláště když není prokázáno a také není v důvodech zjištěno, že stěžovatel o dopise projevil svůj názor, nelze shledávati čin trestný. Vychvalováním ve smyslu Šu 305 tr. zák., jakož i ve smyslu Šu 16 zák. na ochr. rep. dlužno rozuměti takovou činnost, kterou ten který čin prohlašuje se za chvalitebný, záslužný nebo následování hodný. Provoláním slávy nějakému činu dává pachatel zřejmý výraz svému názoru, že čin ten zasluhuje si tohoto přání a této pocty a že tedy pokládá jej za chvalitebný, takže úplně právem soud nalézací podřadil závadný projev právnímu pojmu »vychvalování«. Nelze také přisvědčiti zmateční stížnosti, činí-li trestnost přečtení projevu, vychvalujícího trestný čin, závislým na tom, zda pachatel při tom vyslovil své vlastní mínění o obsahu dopisu, čili nic. Neboť již tím, že stěžovatel přečetl závadný projev, propůjčil se k provedení činu autorkou zamýšleného, takže ho nutno pokládati za spoluvinníka ve smyslu Šu 5 (239) tr. zák. Trestnost jeho by byla vyloučena jen, kdyby nebyl si vědom smyslu závadného projevu a způsobilosti jeho, otrásti právními názory posluchačů. Vědomí toho ovšem nalézací soud výslovně nezjišťuje, z obsahu důvodů, zejména z poukazu k panujícím pojmům jest však zřejmo, že nalézací soud toto vědomí stěžovatelovo předpokládá a to úplně právem, uváží-li se, že obžalovaný jest redaktorem komunistického periodického časopisu, takže jest na snadě, že nemohl míti nejmenších pochybností o smyslu a účelu komunistických hesel, tedy i hesla světové revoluce. Nalézací soud, maje za prokázáno, že obžalovaný na schůzi za tohoto vědomí přečetl závadný projev, vychvalující násilnou změnu ústavy republiky, zjišťuje veškeré znaky skutkové podstaty nejen přečinu podle Šu 305 tr. zák., nýbrž též zločinu podle Šu 16 čís. 1 a 2 zák. na ochr. rep., jímž nahrazena byla první věta Šu 305 tr. zák. (§ 48 zák.). Zjištěný čin ovšem vzhledem k tomu, že byl spáchán 18. března 1923, tedy před účinností zákona na ochranu republiky a že dosavadní ustanovení dlužno vzhledem k trestní sazbě a zařazení činu toho mezi zločiny pokládati za ustanovení mírnější, bylo podřaditi ve smyslu čl. IV. a IX. uvozovacího zákona k trestnímu zákonu ustanovení Šu 305 tr. zák., nikoli, jak to nalézací soud činí ve výroku, ustanovení Šu 16 čís. 1 a 2 zák. na ochr. rep. Tím však rozsudek není stížen v neprospěch obžalovaného zmatkem podle Šu 281 č. 10 tr. ř., jehož se stížnost v tom směru též dovolává, jelikož nalézací soud při výměře trestu výslovně k tomu poukazuje, že bere za přitěžující jen sběh jednoho zločinu (§ 15 čís. 2 a 3 zák. na ochr. rep.) s přečinem a přestupkem, poněvadž čin ve výroku označený jako zločin podle Šu 16 zákona v době spáchání jevil se ještě přečinem podle Šu 305 tr. zák. a bylo jej tedy pokládati, zejména co se týče trestu, za tento přečin. Stačilo tedy opravit jen výrok, jak shora uvedeno.